

Історичні події також вплинули на походження прізвищ. При вступі на Запорізьку Січ козак мав змінити своє старе прізвище на нове, тому ця особливість породила немало колоритних прізвищ із гумористичним забарвленням, наприклад: Нагнибіда, Перебийніс, Майборода, Затулівітер та інші. Приблизно у той же час поетична творчість та художня література спричинили популяризацію прізвищ із суфіксами -енко, -єнко.

Мабуть одним із найпопулярніших джерел утворення слугували місце проживання та національність власника – Ляшко, Волинець, Загребельний, Бойко тощо.

Про людину могли знати за посадою, яку вона займала, або за справою, якою займалася. Скоріше за все, прізвища: Боярчук, Гетьман, Пушкар, Солдатенко з'явилися саме таким чином. Спостерігаючи за назвами, пов'язаними з ремеслами, можна також дізнатися корисну і цікаву інформацію про розвиток народного господарства того часу.

В основу таких особових найменувань як Малишко, Довженко, Кривоніс, Щербань, Горбатенко, Мовчун та ін. лягли індивідуальні ознаки власників (зріст, вага, фізичні вади, особливості характеру).

Деякі прізвища мають походження від жартівливих прізвищ пов'язаних з родом діяльності людини: Дубогризенко – тесля; Мукосієнко – мельник; Тягнишкіра – швець; Шклобой – скляр; Заплюйсвічка – паламар.

Отже, походження українських прізвищ дуже різноманітне і безумовно є джерелом вираження особливостей, колориту й оригінальності українського народу, традицій того часу, історичних подій, мови та культури.

Ничмоглод А.А.

Науковий керівник: Шокуров О.В.

НТУ «ХП»

ІСТОРІЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Актуальність: в наш час це досі актуальна тема, тому що історія просто не може вас не дивувати: ти вчиш її, цікавишся, пам'ятаєш. Освіта-це те, чим ти займаєшся протягом усього життя. Історія освіти в Україні актуальна тим, що тісно пов'язана з долею та історією українського народу.

Ступінь дослідження проблеми: Багато істориків досліджували часи розвитку науки, були літописці тих часів, серед них можна згадати таких, як: І. Крип'якевич, С. Величко.

Мета дослідження: Розглянути роль освіти в історії України, її виникнення та поступовий розвиток.

Ступінь дослідження: Саме у часи Київської України-Русі починає вивчатися словесність, яка поєднувала у собі діалектику, поетику і риторику. Мережа шкіл княжої доби не обмежувалася Києвом, центром держави. Відомо, що 900 р. Нестор-Літописець здійснив подорож до Володимира-Волинського з метою «смотренія ради училищ і поставлення вчителів». Основою вищої науки у ці часи була грецька мова, на західноукраїнських землях вчили ще латинь та німецьку мови. Найвищим орієнтиром в освіті за Великокняжої України-Руси була візантійська освіта, яка спиралася на надбання багатьох поколінь і за своїм рівнем стояла чи не найвище в тогочасній Європі.

Бібліотека Софійського Собору або Ярослава Мудрого – це перша заснована бібліотека (1037 р.) Великий князь Київський Ярослав Мудрий вважається фундатором книжності, вченості і освіти в давній Україні-Русі. При правлінні Данила Галицького нормальним було знати 5-7 мов. Перші школи були утворені при кафедральних церквах, вчителями і вихователями ставало освічене духовенство. У 1576 р. на Волині в м. Острозі князем К. Острозьким була відкрита перша вища школа в Україні – Острозька Академія.

А потім вже з'явилися школи в таких містах, як Львів, Київ, Луцьк, Вінниця і т.д. Мова навчання в цих школах була рідна. Найчастіше в школах були богослужбні книги та Псалтир. Вивчали абетку, слова, читання, граматику, числа. В основному математику вчили тільки для того, щоб вміти лічити. В 1632 р. постала Києво-Могилянська Академія в Києві.

П. Могила, який був основним ініціатором реформи вищої школи, прийняв структуру і організацію єзуїтських шкіл, які тоді стояли найвище у Європі. Навчання відбувалося в семи класах: 1. Інфіма; 2. Граматика; 3. Синтаксима; 4. Піїтика; 5. Риторика; 6 і 7 – філософія. 8 – 12. Богословські науки. У 1661 р. було створено Львівський університет у складі філософського, юридичного, медичного та теологічного факультетів. Другою ознакою реформи української освіти у XVI – XVII ст. стала її латинізація. Латинська мова широко вживана в Речі Посполитій, з якою тісно пов'язана Україна. Третьою ознакою реформ в українській освіті доби козаччини була різноманітність форм та типів шкіл. Видатних людей є безліч, деяких з них я можу відокремити. Це такі люди, котрих ми всі знаємо: Юрій Дрогобич, Павло Русин, Памво Беринда, Інокентій Гізель, Стефан Яворський і т. д. Вони внесли багатий, розвинутий вклад в життя освіти в Україні.

Висновок: Отже, освітня система в Україні була багаторівневою через те, що функціонували середні, спеціальні, вищі школи, академії, університети. Головною функцією усього цього було навчити суспільство мови, читання, рахунку. Класична українська освіта має давні традиції і принципи, які сформувалися з часів Великокняжої України-Русі та розвинулися й набули нових форм за часів Козацької держави. Освіта буде розвиватися далі, історія йтиме вперед.

Олександрова Л.О.

Науковий керівник: Дяченко О.В.

НТУ «ХПІ»

ТЕРМІНИ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Лексика української мови постійно поповнюється, зокрема новими поняттями з багатьох мов світу, тому в нашій мові використовується велика кількість іншомовних запозичень. Деякі з них давно вживаються і сприймаються як